

—Cim nu m-oia vâlcăia și cam nu m-oia tînguă dăpă lui

Anul I. Octombrie Noembrie 1892 No. 7 și 8

Povestea Maicei Domnului

—Buziorce, vin la marea mare! —
 A fost odată un om mare, cu loporu mare și s-o dus
 in pădurea mare, ca să facă lemn mare, și l-o scos in cîm-
 pu mare, ș-o făcut biserică mare, cu nouă uși, cu nouă
 altare, cu ferestele spre sfîntul soare¹⁾. In altarul cel ma-
 re sedea Sînta - Maria - Mare; in altarul cel mic sedea Sîn-
 ta - Maria - Mică; in altarul de mîrgărintar sedea Maica Dom-
 nului de cetea și slujia. Căta in cărți, căta in toate păr-
 țile, ca să vadă pe fiu-su, pe Dumnezeu. Pe fiu-su D-zeu
 nu l-o văzut, ci-o văzut pe Ion, Sînt Ion, nanasu lui D-zeu.
 De cît loc l-o văzut, înainte i-o esit cu păr galbăn mină-n
 pămînt, năfrămî înainte i-o intins, calea i-o cuprîns.
 —Hei Ioane, St. Ioane! n-ai văzut, n-ai întilnit pe fiul
 meu, pe fiul tău, pe D-zeu?
 —De văzut nu l-am văzut, de patimă am auzit, că il
 chinură cîinii păgîni de iudani, spurcați nebotezați; coroa-
 nă de spinii pe cap-pusu-i-o, cu briu; de cîulină incinsu-l-o, in
 sus svirlitu l-o, trei rani făcuti i-o, trei pahare de sînge cursu-
 i-o, cîinii păgîni de mare bucurie băutu l-o; cîit hăut, hăut cîit mai
 mult irosit.

—Buna calea, maică!
 Maica Domnului cînd a auzit, o știut un munte mare
 ascuțit, ca o simcea²⁾, de cutit și s-o dus acolo ca să si pue
 inima să si facă samă³⁾; singură; cînd o ajuns acolo, s-o
 topit ca ceara muntele și s-o sleit, ca aur.

O știut un bulătău⁴⁾ mare fără fund; cînd o ajuns o fost
 prund, au fost ramas numai o leacă de hălțită, din care
 o esit o broscuță.

Și s-o dus tot înainte Maica Domnului, și s-o dus tot înainte
 unde s-o chinat D-l Hristos.
 1) Simcea sau ascuțitul cutitului.
 2) Așa se face simcea, sămă înșamă a se omorî singur, o se simcea.
 3) Bulătău sau iaz glodos cu broaște multe.

—Of maică! ce te văicărești, ce te tinguești așa tare?

—Cum nu m-oîu văicăra și cum nu m-oîu tingui după fiul meu, după D-zeu:

—Maică! nu baga sama, nu te văicăra așa tare, că și eu am avut 12 puișori, ș-o venit o roată forforoată și i-oalcat pe toți odată, și numai unu o scapat, care-o fost mai mititel și de drag ce ce mi-o fost, i-am pus numele *busuioc*.

—Ia să-l văd și ea, broscuță.

—Busuioace, vin la mama 'ncoace!

Tare era supărată Maica D-lui, dar când l-o văzut;

cu niște picioare băscărețele,

cu niște minți lăboșele,

cu niște ochii boldiței

o zimbit a ride, ș-o luat Maica Domnului pe broască, ș-o svirlit-o cu picioru, ș-o zis: „broască unde n-a fi, apa să nu fie bună de băut.“

Și s'o luat Maica D-lui și s'o dus înainte; s-o întâlnit pe drum cu meșteru de lemn și l-o întrebat Maica D-lui:

—De unde vii meștere de lemn?

—Da vin că m-o chemat jidaniș să le fac o cruce de răstignit; ei o zis s-o fac ușoară ca s-o putem purta, da eu am făcut-o mare, că este lemn destul.

Maica D-lui l-o blăstămat așa;

(„să lucri cu anu

și să capeți banu“)

Ș-o pornit tot înainte Maica Domnului și s-o întâlnit cu un țigan; țiganu de departe o zis:

—Buna calea, maică!

—De unde vii meștere de fier?

—Da vin că m-o pus jidaniș să fac piroane; mi-o dat fier pușintel și încă am mai furat din el, ca să nu fie piroanele groase să-l doară de tot pe fiu-tu.

—Să dai odată cu ciocanu

și să capeți banu.

Și s-o dus tot înainte Maica Domnului, ș-o ajuns la jida unde s-o chinuit D-l Hristos, ș-o intrat în casă la jidaniș. Jidaniș tocmai atunci să puneau la masă. Atunci au strigat jidoviș:

—Ce cauți, pe fiu-tu, pe D-zeu? El te; cit singe i-am băut, cit i-am irosit de unde este de la al 7-a părete, că-l fiert, ș-a bate din aripă, ș-a cînt trāvul ista că este fiert, ș-a eși dî uitindu-se la Maica Domnului, cuc blid (strachină) afară și au cîntat eșit din blid afară și au inviet; e trāvul au dat din coadă și i-o sti aripă ca să cînte și iar i-o strop pestriți au rămas și ei pe obraz. o fost și s-o luat pe drum jidar cu fuga și svirlea cu bolohană hani, și-î svirlea înapoi și cî șii. Ș-o întrebat jidani ce au zis că: sunt ouă roșii și va fi cit a fi lumea.“

Cine știe povestea

Domnului de mîna

la mese strînse, l'

ne la anu, la

tă și-l va dr

cu înțelept

clii aprî

use,

asta și n'a spune-o, îl va lua Maica

stîngă și-l va duce pe puntea strimbă

a făclii stînse; da cine e ști-o ș-o va spu-

una, la săptămîna, îl va lua de mîna dreap-

ce pe pe o punte lată²⁾ unde să judecă dreptii

și pe la mese 'ntinse, cu pahare pline și cu fă-

Culeasă de M. Lupescu

Publicăm și o variantă a acestei povești culeasă din sa-
tul Dolhasca (Suceava).

II

Cînd jidoviî au prins pe Hristos, Maica sa umbla pe toate drumurile văicărîndu-se, ne știind unde l-au dus. Se întilnește cu un om și-l întreabă dacă n'a văzut pe fiul

1) Sătenii cred că după ce mor, sufletul lor, după ce trece prin fel-de-fel de încercări, ca să ajungă la raiu, trebuie să treacă pe-o punte de peste un riu ce arde cu rîșină și smoală unde cad toți cei ce au lucrat fapte rele. Cei ce au lucrat binele, au puntea lata, cei răi au o punte îngustă ca o sîmce de cuțit.

este al șaptelea păre-
sit; atunci va învia el,
înd a cînta cucosu ista
a; și cînd a mișca păs-
n blid afară. Atunci ei
o inviet și o eșit dîi
și păstrāvul iară-și au
uitāndu-se in blid, pās-
opit; și cucosu o bātut din
e obraz, și de atunci
D-l Sfint au eșit de unde
ii după Maica D-lui de da
Maica Domnului lua bolo-
in bolohană se făceau ouă ro-
sint acelea? Maica Domnului
căci astăzi este ziua de paști

său. El spune, cum nu, că singur i-a făcut crucea, și ca să o gătească mai de grabă, a lasat-o mai mare. Maica D-lui zise: „mester de lemn, se lucră cu anu și apoi să ei banu, așa că de aceea îi mult de lucru la lemn.

Mergind mai încolo, întâlni pe un altul și iar îl întreabă; acesta spune că l-a văzut și încă, el a fost de i-a făcut cuită de bătut în palme și picioare. Da, ca să-i mai rămîie și luf fier, lera făcut mai mic. Maica D-lui zice: „mester da fier, se dai o dată cu ciocanu și să ei banu.“ De atunci îndată se face un lucrisor mic din fier și-l cu preț.

Nu stocmai departe mai mergind, se întâlnește cu o broască care o întreabă: „Ce mai plîngi Maica D-lui și te mai vâlcărești? Eu am avut 2 pușori, mititei, frumusei, și bol-ditel, și o venit o roată forforoată și mi-o luat pe toți o-

data, și n-am mai rămas de cit cu unu, mititel și frumu-sel. Maica D-lui îi cere să-l vadă și ea. Broasca îi strigă: „Tomoi Tomoroace, eși din busuioace, vin la mama n coace.”

Cînd îl văzu Maica D-lui, cu toată scirba ce avea, o pâl-risu și velleioasă pe broască: „Tu cînd îi muri, să nu te înpuțestî; de-i muri eșu față n jos, să te întorci cu față n sus; unde-i fi tu în întîina să se facă apă bună.“ Adică nu poate trăi broască să nu fie apă pentru bîut.

S. Mihăiescu

Legendele animalelor

Lupul și gîngăniile cele răle.

După ce D-zeu a făcut omul și dobitoacele, s'apucă să facă și el ceva. A făcut din lut un lup. Numa iacă vine și D-zeu, care zice dracului: „zi-î să se scoale.“ Dracu zice: „sai lup și minîcă pe D-zeu!“ Lupu nu se scoală, D-zeu cere să i-l dea lui că l-a învia. Dracu i-l dă. D-zeu s'apucă de l mai cioplește, din cari aschii s'au făcut fel-de-fel de gîngăni: telei-șerpi, broaște, șopirle. . . După aceasta D-zeu zice lupului: „sai lupu și minîcă pe dracu!“ O dată sare lupu și de tot la dracu. . . cit pe ce să-l minîce.

Fie-care lup are trei perii de drac în frunte de aceea îi fioros.

URSU-I FĂCUT DIN RUS

Când imbla D-zeu cu St. Petru pe pământ, s'au dus la o moară. Când să între un Rus ce era acolo, își întoar-se cojocu pe dos și se puse dupe ușă. Cum intră D-zeu, el începe a mormăi, ca să-l spărie. D-zeu îi zice: „Urs te-ai făcut, urs să fii,” și așa a rămas din acel timp.

PORCU-I FĂCUT DIN JIDAN.

Tot pe cind cind umbla D-zeu pe pământ, a ajuns la o crismă. Intră în lăuntru. Jidanii ascunseseră pe o jidaucă sub o covată și întrebă pe D-zeu se giciască ce-i acolo. „Ia un porc.” Cind rădică covata, ese o scroafă. . . De atunci ei nu mincă carne de porc nici pește care are slămina ca porcul.

S. Mihailescu

HOLERA

CÎNTEOE

140 Frunzi verzi tri maslini ca si primai rădăcini, cini n-ari dor în lumi, cîn (r) il cat la săptămîna, vil si-l dau di la mini, doru miniz) -mpluse grădina. Luau coasa si-l coșasc, am on dor cit on izvor si le-agiungă tuturor. Luau grebla si-l adun, Frunzișoari de-o alunî si nu poci ci-s mai nebut... fasadu doru n grădini. Cind 2) M. care în părțile de la oîmp să rosteste ca gn frantuzese, la munte să rosteste că mn. Așa se zice, mnic (mic), mnie (mieu), asemenea mnere (miere) etc. P care la cîmp să rosteste k, la munte se pronunță pkic (pic), pkicior (picior), pkeli (piele).

4) a celui a masla. 5) pășini de

141 Frundzi verdi mă
nu-î strein nimi ca
doarî cucu dim păd
Da nicî iel nu-î stre
î i sturdzu văr pr
î mîerlușca surore,
poati lua cu e.

* * *

42. Frundzi verdi
um nu-î doru ma
isti cîti dealurî vi
u sî oprești la ni
înî n-agîungi la
Doruli talhariu di
nu mă celui 4) pi
Tu pi mulți aî. î

[Auzit din Cotîrgaș, S

suasa

Lăsăm per
porul că e
feliu de
stă bor
Dr
eu+

...tru altă
...ste mama
...eacuri să int.
...ală.
...ostoria cea mai răs
...mujdeiū, adică pisat
...cîteva orî, să mînîncă
...și cel bolnav scap. ă.
Alt leac este afu ma
de cal alb are putere ă de
lă. Ast-fel se explică de ce
adese orî înfîpte tidve de cai
pe cîmp; așteaptă pân. ă ce-
urmă îi ia tidva și o înfige în

4) a celui a înșala. 5) bg. hini bin. e. 6) n'ar fi.

trăciuni pi mini nu m'ai lasat.
mini Frundzișoara lemn pîrlit
iri di cît doru cu urît,
in tari, măi bghini 5) mort îm pămînt;
imari di cît doru cu nacaz,
măi bghini mort într'on ceas;
di cît doru cu urgii,
măi bghini mortea sî-m vii!..

* * *

crii maslini

143. Frundzi verdi doaū-aluni
batî-ti pustiea lumi,
cini ț'o zîs ții «lumi», . . .
n'o știut de-ați puni numi.
Lumi ești, lumi n'ai ci, 6)
lumi dî ti-ai prăpădi,
cî m'am hrănit de-a trăi.

a)

J. TEODORESCU

HOLERA

dată să spunem cum își închipue po-
holera; de o cam dată iată cam ce
rebuințează pentru a scapa de acea-

pîndită este usturoiul, cu care fă-
bine. să unge peste tot corpul de
de cît să poate mai multe căciulă,

cu falcă de cal alb. Numai falca
a vindeca această uricioasă bo-
prin gardurile țaranilor să vād
Găsăște omul un cal alb mort
mînîncă cioarele și cîniș, și pe
vîrfu unu par de la gard

pentru vreme de holeră. Doamne ferește.

A. Gorovei

COLINDE.

II.1)

Mă uităiū în deal pă mare
 florile dalbe,
 tare vine-o corăbioară
 florile dalbe
 Corăbioară ce-mi aduce ?
 Șase jidovi d'ai bătrini,
 cu barbile pîn la briū
 Corăbioara-mi mai aduce
 p'Isus Hristos mititel
 mititel și 'nfășețel,
 înfășețel în flori de măr;
 nu mi-l duce să mi-l crească
 și mi-l duce să-l muncească:
 munca 'ntăia ce-l muncise,
 pahar d'amar îi dedese;
 munca doua ce-l muncise,
 pă cruce mi-l răstignise,
 cu piroane-l pironise.
 Veniți Sfinți, veniți părinți
 veniți din toate părțile,
 citiți voi Sfinți pă cărți albe
 cetiți Vineri și Simbătă

Duminecă pân'la prînz.
 Peatra 'n patru s'au crăpat,
 în slavă s'aū înalțat.

III

Vine Ghiță tinerel
 p'un cal murg și bididel,
 cu șaua de argințel
 cu scările val de fer
 cu biciu cu măciulie;
 sări cer, sări pămîntul,
 sări poarta soarelui.
 Soarele nu fuse-acasă
 și fuse la lungă coasă,
 să-mi cosească fin cu flori
 să-mi aibă de sărbători.
 Cai de mină mi-l luară,
 în grajd de peatra mi-l băgară,
 cu proptele gălbenele
 se primblă boeri prin ele,
 cu streșini de busuioc,
 busuioc verde pă masă
 rămii gazdă sănătoasă.

Culeasă din satul Illeana din jud. Ilfov în 1878

SERAFIM JONESCU

BABA ȘI MOȘNEAGUL
 (Poveste)

I

A fost un moșneag și e'o babă, cari n'aveaū nimic alt

de cât o puicută și un cucoseț. Moșneagul avind pușcută și o rădăcină se duce la vinat. Baba îi răspunde că ce-i va da de mâncat? Ia-ți cucosețul în sin și unde-î flămânzi îi face foc; taie-l, frige-l, și-l minincă.

Moșneagul cu cucosețul în sin, s'a luat printr'o pădure pustie; la mijlocul ei însă găsi o curte plină de bucate. Moșneagul a mincat puțin din bucate și apoi s'a culcat. Neaptea a venit un Caraschi, cel mare, cu toți rugăciunii seî, cit năsi pe mare. Cum a venit a început a întreba pe fie-care ce a făcut și ce a câștigat? S'a dat samă, toți ce au făcut; unul schiop însă au ramas, și-l întreabă la urmă el a zis; „am adus moșneagul acelu ce m-a trimis”.

Cînd a venit să se scoale să-l eie 'n cănci Caraschi, a tunc cucosețul a bătut din aripă și o cîntat: Cucuriguuu! Satanile atunci au perit toate, toate și a ramas moșneagul cu cucosețul singuri. Făcîndu-se ziuă moșneagul s'a luat din acea curte tot ce a găsit de mîncare și s'a dus la babă înapoi cu cucosețul povestind babei cum o umblat și ce-o vazut.

Era moșneagul și o babă. Moșneagul avea o fată și babă iarăși o fată. Fata moșneagului se ducea 'n Sezătoare într'o casă pustie. S'a dus într'o sară și s'a luat și mîtul după dînsa. Ea, a făcut mîncare acolo 'n casă; și a dat întai la mîl de mincat, și apoi a mincat ea.

După ce a mincat, a zis mîtul fetei; să se suie între horn și se sîcă unele molcom, că are se vie niste draci. Au venit chiar până ce au umplut casa, cu cîntări, cimpoaie, scripce și ziciau de clocotia casa și au zis: hai fată la joc. Fata are se toarcă, răspunsă mîtul. S'au apucat ei și-i au tors. După ce au tors, au zis iar: hai fată la joc. Fata are să rîșchie. Las c'om rîșchie noi. Hai fată la joc. Fata are se spele torturile. Las c'om spala noi. Hai fată la joc. Fata are se depene. Las c'om depena noi. Hai fată la joc. Fata are de un zît pinza. Las c'om urza o noi. Hai fată la joc. Fata are se pue pinza. Las c'om pune-o noi. Hai fată

la joc. Fata are să dea prin spată și ita s'o pornească.
 Las c'om porni noi. Hai fată la joc. Fata are să lese.
 Las c'om lese-o noi. Hai fată la joc. Fata are s'o iec din
 stative. Las c'om lua-o noi. Hai fată la joc. Fata are s'o
 spele. Las c'om spala-o noi. Hai fată la joc. Fata are
 s-o facă val. Las c'om face noi.

După ce a văzut dracii pinza val și cînd s'o cheme la
 joc, cucosu a cîntat ș'atunci ei au perit s'au dus care'n
 cotro a apucat; iar fata moșneagului ș'o luat valul de pin-
 ză și s'o cam mai dus însoțită de mît, acasă.

Fata babei văzînd pe fata moșneagului că ș'a gătit pinza,
 s'o dus și ea în ceea-laltă sara, luîndu-se mîtul și după
 dînsa. Ea e tot asvirlit cu bolohani în mît, doar s'ar in-
 toarce înapoi a casă; el însă, nu s'a întors ci a mers după
 dînsa acolo. Acolo fata a făcut mîncare, a mîncat și mî-
 tulni abia la urmă i-a dat ceva, până atunci. La tot arun-
 cat cu piciorul. După ce s'a hrănit ea, mîtu zise cătră dînsa
 să se suie după horu și să saza acolo molcom, că are
 se vină mai tîrziu mîste draci s'are să o cheme la joc.

Tocmai atunci au venit și ei s'au umplut casa s'au zis:
 Hai fată la joc. Fata are se loarcă, le respunse mîtul. Las
 c'om loarce noi. Hai fată la joc. Fata are se rișchie. Las
 c'om rișchie noi. Hai fată la joc. Fata are sa spele tor-
 turile. Las că le-om spala noi.

După ce au spalat dracii torturile au zis iar: Hai fată la
 joc. De la sara data mîtul tăca, (nu li s'ai răspuns de ciu-
 da) că fata l'a alungat cu bolohani și nu li-a dat lui mîtă
 stă mîmîncă. Atunci ei au luat o s'au gîtcat o, până ce cuc-
 coșul a cîntat și ast-fel fata babei a rămas cu torturile și
 pinza negata.

.II

Din Crîștea Broșteni (Suceava)

N. VASIDU

METEROLOGIE POPULARA
 LUNA

Intunecimile de lună le explică poporul spunînd că *pe*
lună o mînîncă vîrcolaci.

(1) Vezî No. 2 pagina 124

Cînd a fost ultima eclipsă totală de lună (octombrie 92) o femeie din Preutești mi-a spus că vircolacii să fac *din tărîțele de la făina pe care o cern oamenii duminică* „Dacă n'ar cerne oamenii făina duminică n'ar mai fi vircolaci. Așa am apucat din bătrîni așa spun și eu“.

A. Gorovei

PLOAEA

A. Mijloace de a porni ploile

II)

In scop de a porni ploaea, doi flăcăi din sat pleacă noaptea tîrziu cu o găleată cu apă, pe care o ține unu, ear cel alt cu unu sau mai mulți clopoței pe care-i sdrăncăne cînd se apropie de oameni care in timpul verei se culcă pe afară; alții se lasă singuri a fi udați; ear alții nu au timpul a scăpa căci cel cu apă toarnă pe cei culcați fie femei, copii ori cine, și apoi o iaș iute la sănătoasa. Acest obicei se chiamă Udătoarea.

Grozești (Mehediuți)

C. GHERHINESCU

B. Mijloace de a opri ploile

I.

In satul **Petia** (Suceava) și in alte sate, cînd plouă prea mult, pentru a face să înceteze ploile, cineva fură o icoană de la casa altuia și o aruncă in fîntină cu credință că astfel ploaea va înceta.

II.

Cînd eram copil, recitam următoarele versuri ca să să opriască ploile:

Fugî ploae cālătoare
că te-ajunge sfîntul soare
cu nu paș

1) Vezi No. 5 pagina 154

cu nu maiū
cu sabia lui Mihaïū.

D. P. Herescu din comuna Mălini (Suceava), comunică următorul descîntec „de ploae :“

Stai ploae curgătoare
că te-ajunge sfîntul soare
cu un maiū
cu un paiū
c'o bucată de malaïū,
cu sabia Domnului,
cu cuțitul orbului,
tae capul omului
și pune pe-a Domnului

Dapă ce recitează aceste versuri, să pune în fața casei un topor cu ascuțitul în sus, o sapă, o cociorvă și o lopată.

A. Gorovei

BABA CEA PROASTĂ ȘI FLĂCĂUL CEL HÎTRU

(Povestē)

A fost odată cînd a fost, căci de n'ar fi fost nu s'ar mai povesti. A fost o babă și ea avea un flăcău și o fată. Baba era proastă și fata, iar flăcăul era hîtru. Intr'o zi flăcăul voind a ciopli ceva cu barda și fiind că nu prea lăia, a ascuțit-o cu cutea. Pe urmă punînd cutea pe horn, el s'a dus afară din casă și a început a ciopli; cînd numai ce aude bocete și vaiete în casă. Ce era ?

Baba venind în casă și văzînd cutea pe horn, începuse a se văicăra zicînd : Vai de mine! Vai de mine! Uite, c'a pus cutea pe horn și eū am să te mărit, dragul mamei!... și tu ai să faci un copilaș și are să cază cutea 'n capul copilului! Și are să-i spargă capu! Dar fata fiind și ea a-colea începu și ea a se văicăra: „Mămucuță! mămucuță! eū am să mă mărit . . ! Și am să fac un copilaș! Și are să cadă cutea 'n capu copilului! și are să-i spargă capu“!

Venind flăcăul în casă, le întrebă că ce au pățit, ce

este? Dar baba, iar începe să se docine, „Vai de mine! Vai de mine! Ai pus cutea pe horn. Și sora-ta are să se mărite! Și are (să facă) un copil. Și are să cadă cutea în capu copilului! Și are să-i spargă capul.

Flăcăul văzându-le așa de proaste, începu a le blestema: „Bată-vă D-zeu să vă bată Ma! duc pe lumea mea, și de-oîu găsi mai proști de cât voi, eu oîu mai veni înapoi iar de-oîu găsi mai hitri, rămân pe acolo; și a plecat.

În amurgul sărei, flăcăul ajungînd într'un sat, trase la o casă să găzduiască, și intrînd în casă zise către femeea de gazdă; „Buna vremea! Dar femeea de gazdă era și ea proastă și zise: „Erta! D-ta ești vremea? Bine că ai venit să-mi începi slănina, că bărbatu-meu nu vrea să o înțepă până ce n-a venit vremea. Aide mă rogi, și mi-o începe pe jumătate. Flăcăul se duce apoi mai de ch în pod, unde era slănina, o taie pe jumătate, dă și femeii o bucată să puie la foc. și el pleacă mai departe pe ulița satului cu slănina partea convenită lui. În urma flăcăului cu slănina sosește și bărbatu femeii. Al pădure, cu lemne. Femeia iese înaintea barbatului la poartă și-i spune: „Nu știi una bărbate! că a venit vremea și am început slănina; și i-am dat și lui pe jumătate pentru că mi-a început-o; am pus și la foc.

Dar bărbatu-său începu a o blestema și a o întreba: „Cui ai dat slănina? Unde s'a dus omul cu slănina?”

— Iacă s'a dus pe aici, pe ulița asta.
Bărbatu ei incalcă repede pe cal și să ducă la fugă, după omul cu slănina. Cel cu slănina văzînd că vine după dînsul, ascunde slănina în niste buruene și stă în drum.

— N'ai văzut mă rog, un om c'o slănină în spate?
— Ba l-am văzut; fugea, un om cu o slănină în spate, fugi fuga, că-l ajungi.

— Mă rog D-tale, mai de grabă l-ai ajunge călare ori pe jos?

— Ba mai de grabă pe jos, cu două picioare, de cit cu patru, adică călare.

— Apoi dacă e așa, ține calu, te rog să mă duc fuga după dînsul să-l ajung.

— Ești bine; să-l țineți dar n'are nici un mare calul? El
 Nu; n'aspinse și o duă să fugă după cel cu slănina
 sub Flăcăul și reîntoarse oada calului și o bagă într-o crăpătură
 de pământ și în calul îl ascunde într-un dos și el începe
 să striga: Inapoi, cumătre! vin repede, că-ți întră în calul în pă-
 -mînt! Acela, cînd l'atide de cal, se întoarse repede înapoi.
 Flăcăul nu mai înceta de a striga „vin repede mă rog
 că-ți întră în calul în pământ; ia vază! Nu-te amintrebat oî,
 -teă calul n'are vre un mare! Și ai spus că n'are? El să
 Pesar! omul s'a dus să caasă să și bată nevasta, iar Flă-
 căul a luat slănina și calul și a plecat în alt sat, oîca să
 -igăsească o damenă mai cumînți de bit din șul. —

A doua zi sara ajungînd în alt sat, se duse să găzdu-
 ; iască la o casă. Întră în casă, iedă în bună vreme și l'zice:
 -ă! Sînt amînți în gazdă, părăsorule! și el să n'atestată
 -o! Omul de gazdă locuiba atunci în dea sate în Avite,
 -căci avea o turmă de vite în ograda, boi, vaci, mînzai,
 și nu știa cum să se facă iea să lingă sare, fiind că avea
 ? droburile de sare în pod și nu-l ajungea capul, eum să dea
 -sarea jos, să dea la vite. Ca mare greș și se uită la vite și
 -acum să necăjească și pe cele l'altă. —
 -imi Flăcăul și zice: Ce mi-î dai mie, să-ți dau eu sare la
 vite?

— Ești dragul moșului, ti-oîu da o păreche de boi, care n'vrea,
 -numai să facă ca să mi lingă vitele sare, căci am destule
 de la D-zeu. Flăcăul, iea o sunic, se suie în pod, leagă un
 drob de sare și-l dă numai de cît jos și pe urmă-l dă
 la vite să lingă, apoi iea o păreche de boi și să ducă mai
 -înaintă! Treiead pe uliță, să ducă la un alt om ca să găz-
 -duiască. Acolo, găsește un car în casă și spunea omul de
 -n'gazdă că l'ar primi cu toată inima, dar o lare loc în d-că
 -l'facuse un car și-l încheiasă în casă și actum nu-l ajungea
 -mîntea cum să-l scoată afară în ograda. —
 -l' Flăcăul și zice omului: Ce mi-î dai mie, să-ți dau eu sare
 eu afară? —

— Dragul moșului, ti-oîu da, caru numai scoate-l afară, mă
 rog, că la vară mi-oîu face un car în ograda, și
 R. MARINESCU

El s'a apucat numai de cît și a desfăcut carul, și l-a scos afară bucată cu bucată și acolo l-a încheiat iar; a pus boii la jug, slănină 'n car, calu l-a legat de car și s'a dus mai departe unde a găsi oameni mai cumintî de cît dînsul.

Trceînd pe ulița satului, aude la o casă zuruind și să duce acolo. ca să vadă ce e. Ce era? Doi oameni suia nucile în pod. Aveau tinda plină cu nuci și se pusese unul cu lopata și altul cu țapoiul ca să le urce în pod; nucile nu să lua de fel în țapoî, de pe lopată iar curgea jos și astfel tot zuraia. Flacăul le zice: Ce mi-ți da mie că să vi le suiu eă în pod.

—Ce ți-om da? Ți le dăm pe jumătate numai te rog suile în pod.

El ia un sac și numai de cît le suie în pod jumătate; jumătate însă și le pune 'n car și pleacă mai departe pe ulița.

Aruncîndu-și ochii la o casă, vede două babe cu un oboroc și cu un sac; ele tot eșiau din casă, pune oborocu la soare, îl acoperea cu sacu, și-l ducea în casă.

El zice • Bună-ziuă mătușă! Da ce faceți D-voastră acolo?
—Ce să facem, dragul mătușei!... Ia cărăm și noi cu oborocu, o leacă de lumină 'n casă. Ele făcuseră o casă nouă și nu-î făcuseră ferestre și acum se năcăja să care lumină în casa cu oborocu.

—Ce mi-ți da mie să vă fac eă lumină în casă? le zise flacăul.

—Ce să-ți dăm? Ce-i cere, ți-om da, dragul mătușei, numai să ne faci lumină în casă.

—Apoi să-mi dați o merță de popușoi.

—Ți-om da, dragul mătușei.

S'apucă el numai de cît și taie vr'o cîte-va birne în părete și le face feresti.

Acum ia flacăul nostru și merța de popușoi, o pune 'n car și pleacă 'napoi acasă, că acum avea car cu boi, cal, păpușoi, slănină, nuci,.. avea de toate acestea și pentru că oameni mai hîtri de cît dînsul nu găsise, veni iarăși la proastele lui.

Și eă veni pe o șea și vă spusei așa, și încălecai pe o poartă și va spusei povestea toată.

SUPERSTIȚII

156 Când se varsă chibriturile, au să-ți vie musafiri.

157 Lumînarea din ziua de Paști cînd iese preotul cu Invierea, e bună de pastrat pe vară cînd sînt furtuni cu tunete. Aprinde-o în casă și, va fi bine.

158 Cînd auzi întai cucul în față, e a bine; de auzi pîza întai, te spurcă.

159 Cînd vezi craiu nou, de ești afară să zici: «sănătate în casă, și ploșnițele afară.» De ai asemenea podoabă în casa ta, ori de ești bolnav, să zici:

»Craiu nou, craiu nou!

»na un fideleș 1) gol

»dă-mi unu plin

»roș ca călina 2)

»gras ca slănina

Asemenea să potrivești tot deauna cînd este craiu nou, să ai parale 'n pungă dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele.

160 Pe cine strînge cruciș de cap popă făcut din nou, nu-l mai doare capu.

161 Cînd îți mor copiii să-î vinzi pe fereastră altora, și cu banii ce ieși pe dinșii să cumperi lucruri de mîncare și să le dai de pomană. Copii se vînd numai celora ce li trăsesc băeți.

162 Cînd pepeni (crastaveți) au floare multă și nu rodesc, strînge floarea Duminică dimineața cînd e popa în biserică, și bate-o c'un băț în răsrucele drumului și atunci vor rodi.

163 Semincerii (sămînța de popușoi) după ce i-ai desfăcut, ciucălăii să-î asvîrli în drum, căci de-î vei pune pe foc, toți popușoii vor face tăciune.

164 Cînd e lună nouă, nu se grijește casa că se fac ploșnițe și alte juvine.

165 Cînd e lună nouă, nu se samănă legume nici nu se răsădesc pomi, că nu fac roadă ci numai floare.

166 De ploșnițe scapi dacă grijești casa ș'o văruești în lună veche în zile de post, văruiind-o îndărăt și molfăind ceva,

1) Fideleșul e un vas.

2) Călinul e un copăcel ce face roade roșii zama roadelor lui ferte poporal le în-trebuințază ca leac contra tusei.

SUPERSTIȚII

- ca coji de pine ^{malaiuc} și a
- 167 Spre Alexi Boj, omu lui D-zeu, cind es jvinile din pământ (17 Mart), să ia o cătușă (un vas de tinichea cu oada elu care prentăcădește) se pune în ea jaur] să pune peste lei tămie, se împrejură cu ea casa clătănind din clește. Jvinele și cele rele nu se vor putea atunci apropie de casa decit numai până unde a ajuns fumul tămiei.
- 168 Femea îngrecată] să nu fure nimic și să pue în sân, să face copilă ea samă întocmai ca lucrul furat.
- 169 Cind fulgeră, țană și trăsnește, să dai afară din casă mița și cînele căci în ele se ascunde necuratul și trăsnește casa. Asemenea trebuie să închizi ușile, și ferestrele, să astupi cahla (gura hogeagului din pod] ca să nu între necuratu în casă.
- 170 Cind întri într'o capistă și ai bolfe, să te lovești la ele de 3 ori c'un ciolan de mort și tu trece.
- 171 Să nu omori Vaca Domnului, că-i păcat.
- 172 Cine omora un paingân, îi iartă D-zeu 7 pacate.
- 173 Dacă vrei să ști de ești cu novocriant amou și bșos fințit din ziua de paști, pune-l de o parte, păstrează-l până la anu, în ziua de paști și atunci sparge-l; de vai îngol tare, n'ăi noroc; de vai fi plin, ești cu mare noroc.
- 174 Soarele care minca în afară (așa fură) din ziua de paști să face liliac.
- 175 Cind îți pică bulbul țană să ști te dorește bob nou.
- 176 Cind scapi mâna lila din mână, ai țan meam flămînd.
- 177 Cind îți cad pe mîna, față ori gît paingâni, vîi pîimi o veste.
- 178 Cind nu plouă, fură toaca de la biserică porio și papă să ascunde într'o tinică și va ploua.
- 179 Cind furnicile es prin casă, are să vremească.
- 180 Cum va fi în ziua de Florii, va fi și în ziua de paști.
- 1) Jar - carbonii aprinși
- 2) În bozîle
- 3) Vaca Domnului e o gîzută mică și roșie ce ese primăvara prin locurile grase de pe lângă case, și care-și ascunde labele când o e în mîna.
- 4) Liliac este o pasăre de noapte, se trăsese pe lângă ziduri și pe lângă biserică ș. a. numai sara după gize și hrana.

CIMILITURI

LV. CEAPA

125. Roș e, măr nu e;
pături sînt, plăcintă nu-î.
Alecs. Bulg. 655, 661.
126. Am un măr roș,
și măr nu e; foî are și plăcintă
nu e. Bulg 112
127. Ghicî micî ceapa ce e? [1]
128. Sus pădure
jos prescure. Isp. 116; R. gl.
Bulg. 461, 669.

LVI. CEARA

129. M-a trimes doamna de sus
la cea de jos
să-î spăl iia'n apă caldă
și s'o usuc în apă rece.
Isp. 78; Bulg. 584.
130. M-a^r trimes doamna de jos
la cea de sus
să-mî spele un zabranic în apă
rece. R. gl. 310
131. A trimes doamna de sus
la doamna de jos
să-î dea batista spalată
în apă caldă, și uscată
în apă rece. Bulg. 77.

1) Calindar p. basme, 1875.

LVJI. CEASORNICUL

132. Gînganie fără suflare
 umblă făr'astîmparare,
 n'are duh nici nu viază
 toată lumea îndreptează.
 Stam ; R. gl. 26 ; Bulg. 390.

133. Ce e mic și făr'de minte
 și ne'nyată la cuvinte ?
 Isp. 64 ; Bulg. 188.

134. Am o pasere dușmană
 și foarte tirană :
 n'are suflet, n'are minte
 ci e plină de cuvinte,
 ce o'ntrebî, ea spune 2)
 Isp. 152 ; Bulg. 657.

135. Am o casă mică
 de tot mititică,
 cu pitici și firfirici,
 ziua cîntă, noaptea cîntă
 n'are nici de cum astîmpăr.
 L. 20 ; Bulg. 121.

136. Am o pară nu prea mare,
 ea, grăește, dar graiū n'are ;
 ce nu știi, ea te învață ;
 de-î ghici, ț-oiū da o rață
 Bulg. 96.

137. Fată mare, minte n'are,
 tot umblă și nu să'nvață ;
 de-î ghici, ț-oiū da o rață.
 Bulg. 387.

2) La Bulg. lipsește ultimul vers.

LVIII. CEASLOVUL

138. Am o găină pestricioară
şede la popa pe lăicioară.
R. gl. 295.

LIX. CEAȚA

139. Pe o vale cotită
vine mierla 'nsovonită. R. gl.
140. Ce merge prin pădure și nu sună ?
R. gl. 297
140. Mă suiū pe casa, cheile-mi picară,
luna le văzu și nu le luâ,
soarele le văzu și le luâ. Bulg. 583.

LX. CEAUNUL

141. Hurduz, burduz
din Țarigrad adus
sub laiță pus. (3)
142. * Am o haită neagră
toți munții aleargă (4)
143. * Am o haită neagră
toți munții aleargă
și numai urdă fată
144. * Am o vacă neagră
și când fată
toți copiii aleargă. (5)

3). Vezi și *calitatea* la No. 114 „Sub cuvintele *hurduz burduz* să înțeleg niște
ființe răle cari nu numai că sperie pe oameni, ci-î fac să capete și ceas rău.”

4). P). Marian, descîntece, p. 83.

(4). Din Mădeiu (Suceava) C. Pavilescu.

5). Din Broșteni. M. Lupescu.

145. * Am o vacă neagră
 - în toate zilele fată
 și băeții stați împrejur gramadă 6)

LXI. CERCELUL

146. Usturime cu durime
 când o pui îmi pare bine.
 - Isp. 132; Bulg. 759.

147. Incîrligată, învîrligată
 în ureche de carne aninată R. gl.

LXII. CERCUL.

- 148 * Ce-î rotund
 și fără fund? (7)

LXIII. CERNUTUL

149. In casă ninge și afară nu.
 Bulg. 463.

LXIV. CERUL CU STELELE

150. * Am un crin la rădăcină
 veșted, și la vîrf înflorit. (8).
151. In vîrf înflorit, la mijloc uscat
 și la rădăcină verde [9] R. gl.
 Bulg. 456.
152. Am o sucnă mirie
 plină de pozderie Sb. 123.

6). Din Perieni (Tutova). G. Popescu.

7). Com. de Lupescu și Herescu (Broșteni și Găinești Suceava).

8). Com. de N. Vasiliu [Crucea Broșteni].

9). Cerul, aerul, pămîntul

153. Nalt e tata,
groasă-i mama.
nebun e frate mieu (10) Bulg 614.

154. Ce-i mai lung de cât drumurile,
și mai lat de cât mările,
și mai frumos de cât florile
și mai uricios de cât babele
mai drag de cât icoanele
și mai rău de cât tunurile,
mai luminos de cât lumînările
și mai întunecos de cât pivnițele ?
(11)

LXV. CETINA

155. * Ce-i mai mic de cât acul
și mai înalt de cât bradul ? (12)

LXVI. CIOBANUL ȘI OILE

156. * Ciugurele mărunțele
tot pe drum înșirățele,
Ciugur, Mugur cel bătrîn
șede jos și bea tutun.

157. Ciugurele măgurele
merg pe drumu înșirățele ;
Ciugur Mugur șede'n drum
trage din lulea la scrum. Sb. 116.

158. * Ciugurele mugurele
merg pe drum înșirățele,
Ciugur Mugur cel bătrîn
șede jos și bea tutun,

10) Cerul, pământul, vîntul.

11). In „Gazeta Săteanului.”

12). Com. de T. Daniilescu, Farcășa Suceava.

halea, palea

ține calea

(Oile, ciobanul și cînele)

159. * Ciugurele mititele
 merg pe drum înșirătele,
 Ciugur Mugur șede'n drum
 și să uită pe'nprejur.
 Halea, palea
 ține calea.
 (Oile, Ciobanul și lupul).

- 160 Țoțul moțul
 șede'n drum.
 Țoațele moațele
 trec pe drum. Isp. 66; Bulg. 741.

161. Picurușul picură,
 trepădușul treapadă,
 Alea Malea,
 ține calea. Sb. 115.

Adunate și rînduite de A. Gorovei

Descîntece

DE VIFOR

După ce mai întaî bolnavul se udă cu apă descîntată, i
 să mai discentă încă odată în sare, cu care să freacă pe
 dinți de treiori.

Descîntecul este:

Vifioru cu viforoaica
 buba cu buboaica,
 brînca cu brîncoaica,

dălacu cu dălacioaica
 soarele cu soroaica ;
 să piei,
 să răspiei .
 ca spuma de mare,
 ca roua de soare,
 ca cucoşul tăiat,
 ca focul stîmpărat.
 Să piei de la (Ion):
 din măsele,
 de sub măsele,
 din dinţi,
 de sub dinţi,
 din piele,
 de sub piele,
 din carne,
 de sub carne
 din gingii
 de sub gingii
 se rămie
 curat, luminat,
 ca maica Precista,
 ce l-a lăsat.

Auzit în Şerbăneşti Vlcea

C. Şerbănescu.

DE BEŞICA CEA REA

IV

A plecat un om de arin
 pe drumul de arin
 cu boii de arin :
 arin a arat,
 buba s'a uscat
 a rămas I... curat
 ca argintul strecurat.

Să descîntă cu o cîrpă aprinsă în jurul bubei, zicîndu-să
 descîntecul de trei ori.

DE ȘERPE

IV 1)

Selivestiță pestriță
 prinde-te de peliță,
 pelița de carne
 carnea de os,
 osul de alun
 alunul de apă,
 - apa să fie de leac,
 să rămie I... curat
 luminat
 ca argintul curat
 cum maica precista
 din cer l-a lăsat

Să descîntă în apă neîncepută, cu un băț de alun și cu
 trei fire de boz, zicîndu-să de trei ori descîntecul.

DE OPRINTEALĂ

S'a dus Ignat la vînat
 și'n trestie s'a întăpat
 sîngele n'a dat,
 nici punoiu n'a curs.
 Trestie de repreșit (?)
 făină de obrintit;
 sa rămie I.. curat
 ca D-zeu care l-a făcut.

Să descîntă cu o trestie în făină de porumb (păpușoiu)
 cernută cu sita cea deasă, repețindu-să descîntecul de trei
 ori; pe urmă făina să moaie cu apă caldă și să pune la
 bubă.

DE GÎLCI

Au plecat nouă giște
 ca să pască iarbă;

1) A să videa cele trei descîntece de mușcătura de șerpe în
 No. 4 pag: 118,

dar n'aŭ păscut iarbă
 ci aŭ păscut gîlcile lui N...
 s'aŭ dus nouă și aŭ venit opt,
 s'aŭ dus opt și aŭ venit șapte,
 s'aŭ dus șapte și aŭ venit șese,
 s'aŭ dus șese și aŭ venit cincî,
 s'aŭ dus cincî și aŭ venit patru,
 s'aŭ dus patru și aŭ venit trei,
 s'aŭ dus trei și aŭ venit două,
 s'aŭ sus două și a venit una,
 s'a dus una și n'a venit nicî una,
 să cheie, să răscheie
 ca spuma de mare
 ca roua de soare
 ca sămînța de mac
 să fie lui N... de leac.

Să freacă bolnavul la locul unde are gîlcile, zicîndu-să descîntecul de trei ori tot.

(Extras din revista *Buciumul Instrucțiunei*, An. I. No, pag. 139. și 140. Nu se spune de unde și de cine aŭ st culese).

Chestionar pentru tradițiunile populare

(urmare)

III. OBICEIURI

1. *Anul și cîlindarul.* Cele douăspre-zece luni și semnele după cari să cunoaște dacă anul are să fie bun sau rău. Sărbătorile pe cari le ține poporul și pentru ce serbează fie care sfînt sau fie-care zi anume. Ce sînt *Filipii*, *Blajinii* etc. Obiceiurile spre sfîntul Vasile, în ziua de anul nou, la Bobotează, la Paști, la Crăciun etc. Ce este și cum se face *vergelul*, *capra*, *irozii*, *steaua*, etc. Pentru ce la Paști să dau oamenii în scrînciob (dulap) și ce însemnează pasca și oule roșii. Cum se fac oule roșii și ce o-

biceiuri deosebite se observă la Paști. Ce însemnează *turtele* de la Crăciun, și cum se prepară.

II. Ce *distracții* își procură țărani în tot cursul anului. Ce jocuri au copiii : băieții și fetele ; cum să joacă flăcăii și fetele mari. Ce reguli se observă la *joc* [danț] Cum, de cine, și unde se face? Își alege flăcăii un șef dintre dînșii, și cum îl numesc ?

III. Construcțiunea. Ce obiceiuri sînt cînd să începe a lucra o casă și cînd să isprăvește. Să fură *umbra* cuiva ? Să sfințește locul ? Ce însemnătate are creanga verde pusă în vîrfurile acoperimîntului ? De ce în vîrfurile unor case stă înfiptă o roată de car. Pe cari case își fac cucostîrcii (berzele) cuibul. La care case trag rîndunelele. Șerpii de casă. Cum e împărțită casa la țară : odaea, tinda, camera etc. Interiorul unei odăi cu vatra ori soba și cu mobilierul ei : lăițele, paturile, lăzile, mesele, dulapurile, polițele etc. Cum se numesc și cum sînt făcute. Ograda cu hambar, coșariu, poiată, corlă, colniță etc. Numirile fie căroră. Lucrurile de gospodărie : strachini, oale, pahare, cuțite etc. Inbrăcăminte : cămeșă, ȳari, opinci, obiiele, ciubotă, suman, căciulă, pălărie, bondă, bondiță, fustă, catrință, fotă, sarică etc. Podoabe : ștergare, altițe, cercei, inele, bete, legători etc. Numele tuturor lucrurilor acestora, cum se procură și cum se întrebuintează. Ce lucruri își fac gospodinele cu mîna lor, și ce-și cumpără din tîrg [oraș]. Cu ce instrumente anume să face fiecare lucru.

IV. *Politeța și buna cuviință*. Civilitatea la sate. Formule de scuză cînd să vorbește despre animale. Cum să bea în sănătatea cuiva. Ce se spune cînd cineva strănută, cînd cade, cînd se întîlnesc doi oameni etc. Porecele.

V. *Mîncarea*. Ce mîncă țărani de obicei și la diferite ocazii. Cum se cheamă fie-care fel de bucate și cum să pregetăște : borș, ciorbă, plachie, alivenci, meșniță, etc. Cum se prepară carnea, peștele, legumele, laptele etc. Ce obicei se observă înainte de a se pune și după ce se scoală de la masă.

IV.

MEŞTEŞUGURILE

I. Meşteşuguri despreţuite sau suspecte.

După credinţa poporului, ce meşteşuguri anume sînt în cinste şi cari sînt despreţuite. Ce se spune şi ce glume se fac pe socoteala fiecărui meşteşugar.

II. Pămîntul şi lucrătorii

Care pămînt e bun de lucrat şi anume pentru ce fel de sămănături. Tovărăşie între lucrători. Femeile muncind la cîmp. Instrumentele de muncă. Cîntece şi strigăte în timpul lucrului. Zile cînd nu se lucrează. Sămanatul. Sfinţirea seminţelor; cîmpuri stropite cu aghiazmă. Zile bune de sămanat. Ceremonii superstiţioase. Idoli, amulete, sau lucruri puse în lan pentru a spăria paserile ca să nu mînce sămînţa.

Culesul finului; coşaşii; timp bun de cosit; cõsitul, adunatul, clăditul etc. Coasa, cutea, teaca etc. Secerişul. Culesul viilor, a livezilor etc. Stîna şi ciobanii. Diferitele obiecte de la o stîna. Fabricaţiunile din lapte: caş, urdă, jîntiţă, căimac, etc. Prisaca şi albinele. Feluritele obiecte de la o prisacă. Mierea. Credinţi şi superstiţii despre toate din acest capitol. Zilele de tîrg.

III. Meşteşugurile în oraşe

În oraşe sînt multe soiuri de meşteşugari necunoscuţi prin sate. Mai fie-care breaslă îşi are obiceiurile şi superstiţiile ei. Toate aceste sînt de adunat. Prin oraşele mari din Europa, unde există o mişcare artistică, sînt multe superstiţii de ale pictorilor, buna oară, şi ale altor artiştii, de cari nu poate fi vorba în ţară la noi.

IV. Minerii

În țările unde se sfredeleşte pământul pentru a se scoate avuțiile ascunse în mărunțiile lui, sînt multe superstiții relative la mine. La noi în țară s'ar putea cerceta viața ocnașilor, despre cari nu știm nimic pînă acuma. Trebuie să aibă fie-care ocna legendele ei, și multe superstiții trebuie să fie legate de viața ocnașului.

V.-Viața militară

Din nenorocire, am început și noi a avea o «viață militară,» cu totul opusă vechilor noastre tradițiuni ostășești. E de mare interes pentru psihologia poporului nostru a se aduna tot ce ar mai fi rămas din vechiile tradiții, și a se culege obiceiurile de azi. Așa: mijloacele de a scoate un număr bun la sorți; cîntecele recruților; plecarea la regiment. Sosirea la cazarmă; glumele ce să fac cu doii veniți. Poreclile date soldaților, ofițerilor, diferitelor arme și regimente în particular. Jocuri și distracții în cazarmă. Preziceri de război. Auguri consultați. Bătăliile și prezicerile de victorii. Arătări în bătălii. Ce se spune despre vechii ostași.

(Va urma)

A. Gorovei

Povestea unui bețiv miluit de Dumnezeu

Era odată, pe cînd lumea era mai tot așa de rea și vicleană ca și acum, dar Dumnezeu încă nu era așa de supărat pe ea, căci mai putea cîte cine-va să vorbească cu el și să-i ceară ceva, cînd ajungea la aman.

Era cum vă spusăi pe vremea aceea, un rus anume Ivan, sarac, dar bețiv, cum doar nu s'a mai văzut de cît Rușii, și ajunsăse în atîta hal, că isprăvisese toate celea de

vîndut; iar femeea și băeții îl puneau pe foc din pricina mincării.

Ne știind ce să mai facă, să vorbească cu femeea, că alt chip nu-i de cît doar să se ducă la Dumnezeu.

Adoua-zi să scoală dis-de-noapte și pleacă; cînd prin dreptul crîșmei lui Ițic, iaca Ițic afară: »Buna dimineață, giupîne»; »Mîlținesc dînitale, badi Ivon,» da un-ti duci așa de noapte, n'ai frichi?

»Apoi dă,... unde să mă duc,... ia la Dumnezeu, nu mai este chip de trăit!... Da ce nu-mi dai un rachiu,... pîn'acolă îmi cad picioarele!...»

»Hai vină'ncoace..., pote-ai simi plîtești tot!...»

După ce Ivan își unsă puțin gîtul, plecă la Dumnezeu... și merse și merse, să mai hodini și iar merse, pînă nimeri la Dumnezeu. Il găsi a casă și în toane bune.

Dumnezeu îi dăruie o capră roșie și-i spuse s'o ducă a casă și să-i zică: »fată capră bani.»

Ivan nu mai putea de bucurie, luă capra și plecă. Cînd să treacă pe lîngă crîșmă, iacă iar Ițic: »Ei, Badi Ivon, asta ț'o dat Dumnezeu?»

Ivan îi spuse ce i-o zis Dumnezeu; iar Ițic îl pofti în-nuntru să să mai hodinească puțin și să cinstească ceva c'a fi tare trudit, și-l tot cinsti pînă înnoptă și-l îmbătă bine. »Știi ci badi Ivon?... tot n'ai sî te poți duci-a casă,» »culcă-ti la noi, cî-i tare'ntuneric și Mneata ești obosit...!»

Cum adormi Ivan, Ițic luă capra, o duse în hrubă, se adunară cu toți împrejurul ei și numai ci strîgă Ițic: »Acu sî fată capră bani!» Și odată capra fătă o mulțime de galbeni. Iar Ițic: »Ia sî mai fată capră bani!» și iarăși capra fătă o mulțime de galbeni.

Numai de cît în noaptea aceia cumpără o altă capră roșie, taman ca cea de la Dumnezeu și adoua-zi o dete lui Ivan, și el plecă cu ea acasă.

Cum ajunse a casă, spuse îndată toate femeii și-i zise să aștearnă ceva jos. După ce femeia așternu ce putu, puse capra pe așternut »și fată capră bani» să rugă Ivan; dar... capra de unde era să fete?

Și înciudat cum era Ivan, plecă iar la Dumnezeu. Dumnezeu îi dăruî o masă și-î spuse s'o ducă acasă, să să așaze cu toți împrejurul ei și atunci să zică: »Deschide-te masă.» Ivan o luă în spinare și plecă. Cînd trecu pe lîngă crîșmă, Ițic îi eși înainte: »Ei, badi Ivon, ci ț'o mai dat Dumnezeu a vostru?» Și Ivan iar îi spuse cum l-a învățat Dumnezeu.

—Dacă-î așa, vin de ie un rachiū înainte di masî, și...să nu vă țin mult de vorbă, Ivan iar dormi noaptea la Ițic, și adouă-zî plecă cu altă masă, tot ca cea de la Dumnezeu.

Acasă, așază pe băeți împrejurul mesei și după ce-î făcu să se închine, zise: deschide-te masă, să mînințe băeții...!« Dar masa tot goală a rămas și băeții tot flămînzî.

Ivan scăpă scurt și era hăt departe și tot auzea în urmă: »prostule, bețivule, iar ai mas la crîșmă!«

Ivan ținu tot o fugă păn'la Dumnezeu. Dumnezeu îi dăruî acu o dobă și-l învăță s'o ducă acasă și să strige »o dată:« Să iasă trei din dobă.» Ivan plecă cu ea, zicînd în gîndu lui: Ce-a mai fi și asta!«

Ițic îi eși iar înainte cu paharu plin' și tot într'o cinste l'o ținut pănă'n noapte.

Ivan dovedit de tot, zise lui Ițic: Se vede treaba că eu tot aici o să rămîiū; pune doba asta unde-va, da să nu zici să iasă trei din dobă. N'ai frichi, badi Ivan, doar n'ai mas num-acu la noi.

Cînd văzu Ițic că Ivan întoarce porcii*) bine, băgă doba în casă și cum erau cu toți împrejur, să rățoi odată la dobă strigînd: Să iasă trei din dobă; și numai iacă trii cu niște ghioage din dobă și începură a croi pe Jidanî: »Oî veî ghivalt,... sai badi Ivon, dau și masă, dau și capră dau tot; numa nu sî omoari pe noi. Ivan alergă și cînd văzu ce era, pricepu șotia și după ce lăsă de-î mai bătură

(* Se obicinuește a se zice că „întoarce porcii,” cînd pe cine-va l-a furat omnul iar ceilalți din jurul său sunt treji.

o leacă : Să intre trei în dobă, porunci Ivan ; apoi luă capra, masa și doba și plecă a casă.

După ce ajunse strigă la capră : »fată capră bani,« iar capra numai de cât fată o mulțime de galbeni. Intinde-te masă, să rugară băeții, și masa să umplu de tot felul de bucate. Și începură a se veseli, că se duse vestea în tot satul și începu a năvăli norodu de nu mai încăpea pe la ferestă și'n prejurul casei privind. Când vedea Ivan prea mult zghihăt, numa să uita la dobă și striga : Să iasă trei din dobă, și toți fugea, care 'ncotro vedea, da pe cine-l aungea și-l plesnea, să cunoștea, cât trăea... și de-atunci am și eu semnu ista la ureche *)

Auzită de la Ion Blănaru din Gănești (Govurlui).

G. P. SALVIN

Meoara cu lina de aur

Pe când umbla Dumnezeu și cu sfintu Petre pe pământ, flămînzind pe drum și satul fiind departe, s-aū abătut la o stîină, ca să ceară ceva de ale mîncării. Mocaniî toți au spus că nu li s'a întîmplat nimic, și deci pot să-și caute de drum ; numai un ciobanaș flăcău, avea și el în toată turma o singură meoară, și văzînd pe acei doi oameni pe cari nu-i cunoștea, lihniți de foame și de drumu, le zise : Dacă mai îngăduiți, eū am o singură meoară și voesc să v-o taiū și să v-o daū de mîncare. Dumnezeu și sfintul Petre primind, ciobanul, prinse mieluța, o tăie, o fripsă și o dete să mînce, ba să pusă și el împreună cu drumeții la masă și mîncară câte-și trei întreagă mieluța friptă. După ce s'au sculat de la masă, Dumnezeu și sfintul Petre zise ciobanului : Stringe toate ciolanele, să nu rămînă unul și să le duci în corobana copacului, ce să află în mij-

*) Povestitorul arată vr'un semn ce-l are și zice că-î de-atunci.

locul cîmpului, fără să spuî cui-va și, după trei zile să te duci dis-de-dimineată la copac și să strigi de trei ori; Bîr meora mea cu lina toată de aur, și atunci are să-ți vină altă meoară, în locul celei care ne ai tăet. În urmă îi mulțumiră și-și căutară de drum. După plecarea lor, ciobănașul urmă întocmai cele ce-l învățase acei necunoscuți, și după trei zile mergînd la copac și cînd zise: Bîr meoara mea cu lina de aur, de o dată ese din corobană o mîeluța cu lina toată de aur, care strălucea cum îi soarele, și înaintînd spre cioban zise: stăpîne, poți să faci cu mine ce vrei, și să mă duci unde vei voi, eu te voi ajuta la toate. Ciobănașul nu mai putea de bucurie; legă mîeluța de gît, și plecă la stîină; spuse ciobanilor celorlalți, că el s'a mulțumit de ciobănie și să duce de acum în lume, să-și găsească bine capului. Așa și făcu, plecă el înainte și meoara după dînsul și mersă cale lungă să-î ajungă; apoi trecînd pe lîngă o tîrlă de vite, niște cîni voinici să repeziră la mîeluța să-o facă bucăți, însă îndată ce pusără gura pe ea, remasără împetriți și cu gurile prinse de lina meoarei. Ea nici nu se simțea și merse înainte; după o cale îndelungată, întîlniră un turc urît cu luleaua în gură, și care avea un ciubuc de doi coți de lung; turcul văzînd meoara așa de frumoasă, să repede să smulgă cîteva fire, însă rîmăne încremenit și așezat pe meoară. Ciobanul nici nu se uita, își căuta de drum; ajungînd printr'o pădure mare, și pe margina unui colnic, văzură o babă urîtă, despletită, desmațată, săpînd mărăgună; turcul cum o zări, întinse ciubucul cu luleaua și cînd a plesnit-o, a rămas și baba lipită în luleaua turcului. Mai mergînd o bucată bună, ajunsă la o arie unde vîntura un popă pletos, discult, în camașă și izmene și cu un potcap ca vai de el în cap. Cînd văzu venind spre el acea mătăhală, se spăimîntă, și zice: ce să fie, dracul sau ce? apoi puse mîna pe lopată și alergă să tragă una și el; dar avu aceeași soartă și remasă lipit cu lopată cu tot.

După ce merse ciobanul cu tîrișul după el, cîte zile într'un an cu pită de un ban, ajunse pe hotarele altei îm-

părății, unde se spunea că împăratul are o fată mare și cine o va face să ridă, pe acela îl va lua de bărbat. Mulți s-au încercat, dar au plătit cu viața încercarea lor; căci care nu izbutea, i s-a tăia și capul. Ciobanul ajungând în orașul unde era împăratul cu fata, trase în gazdă la o casă aproape de palatul împăratului; lăsă meoara cu toate cele ce avea după ea, iar el să ducă la împărat; nici n'apucă să deschidă poarta, și slugile au început a-l întreba: ce caută? Voesc zise ciobanul, să cerc și eu nu voi putea face pe Mărita Împărătiță, să ridă. Țiganii curteni începură a-l lua în rîs, însă văzîndu-l împăratul și întrebînd despre venirea lui, îi zise să meargă în odaia fetei de împărat spre a încerca. Mocanul răspunse: eu nu pot intra înăuntru, dar să poștească Dumneai pînă pe prispa palatului. Fata eși; atunci ciobanul îi zise: așteaptă te rog puțin să-mi aduc și averea ce am cu mine. El plecă și fata așteptă în balconul palatului; cînd apărură ciobanul pe poartă ducînd meora de cap, și tîrînd tot după dînsa, încît nici nu încăpu pe portiță, și zise să-i deschidă, poarta cea mare, și cînd zări fata acea comedie după el, pufni de rîs și zise: numai dracul nu va ride de astă comedie. Cînd a început a ride și a zice vorbele astea, cîinii au început a lătra, meoara o zbera, popa a cînta, turcu a injura și baba a blestema, toți s'au disamorțit și despetrit și au luat la fugă prin curtea palatului apucînd care din cotro venise. Numai meoara a rămas pe lingă cioban, care a luat pe fata împăratului și au făcut o nuntă mare și frumoasă, încît și de aci să auzea cîntecul muzicanților, și așa ciobanul pentru o oare a luat pe fata împăratului.

Perieni (Tutova)

G. Popescu

GLUME

Un prost pe lângă o balta

Intr-o noapte era lună și frumos ca ziua. Un prost

mergea pe malul unei belți. Cum sta apa liniștită și limpede, zărește chipu lunei în tundu apei și începe a striga: »săriți măi! că s'a înecat luna!» Tot el își făcea socoteală, că poate de vircolaci s'a ascuns. În strigătu lui se adună oamenii din sat. Răpede se hotărăște și o scoată și bagă bătu'n baltă.

Cum căuta se înfingă în lună, dă prin glod și tulbură apa. I se pare că a înlintat în lună, de aceea s'a tulburat apa; atunci rădică cu putere și cade pe spate. Cum veni cufăța în sus, vede luna pe ceriū, strigă prostu îngîmfat: »Iaca mă unde-o-am aruncat.»

Un boier întrebă pe un porcar al seū ce era Rus: »Măi, de ce-s slabî purceii de la scroafe?» kusu-i spune: »Și dumeta fi slab, dacă n'are mata lapte.

Un Rus duse boii la tîrg; dar erau foarte răi. Un Român care'i negoța, întrebă pe Rus: De ce-s așa mititei?« Rusu zice: Muțiței, da batrinî.» Da de ce-s așa cufuriți? Și tu cufuri dacă ci rupt.

Cei ce aū copii mulți glumesc cu alții:
 »Doi la oi, doi la boi, doi cu tata la cimpoiū
 »Și Marița și Matei, și la foc is mititei.

și la foc ce-s

S. Mihăilescu

Strigăte în joc

70. Iară foae-de alămăe
 ia măi mișcă din călcăe
 ca moara din căpătăe.

*
 * *

71 Ș-apoi foae de una
 însura-m-aș însura

tocmai hîdă n-aș lua,
 Hai copilă după mine,
 că te-oiū ținea foarte bine,
 că am moară după casă
 cu piscoaea pe fereastră;
 la chirii nu te-oiū mîna;
 nu te-i duce, nu-i mîncă.

72. Fetele pînă ce-s fete
nu le vezi la crîsmă bete,
apoi dacă să mărită
cite șapte la o litră,
și tot beu pînă să-mbată
și apoi să ieu de cap
și strigă singeap! singeap 1)!

* *

73. Tu leliță perpelită
ia te strigă badea-n frunze
in frunzuca mărului
pe malu pîrăului.

* *

74. Cumătriță hai la tîrg!
lă-nainte că te-ajung
cu cheile zurăind
cu mîna badii făcînd.

* *

75. Foaie verde-a mărului
vai da mine rău-mi-i
și leacu departe-mi-i
după gardu țarinii
sub o tufă de marari
la puiuțu-n buzunariu

* *

76. Și-apoi foaie mintă creață
tot o bate și-o mustrează
și-o-ntreabă unde-nserează,
cî-nserează la viței
rămîne fără cercei,
inserează la vițele
rămîne fără mărgele.

77. Foaie verde sălcioară
la lelea pe ulicioară
merg voinicii ca la moară,
care-i tînăr și frumos
cum ajunge toarnă-n coș

* *

78. Foaie verde trei masline
cum nu-i bine și-ndămînă
cu ibovnica vecină
că te săruți pe hodină.
Cu ibovnica din alt sat
umbli sărînd din gard în gard
ca un cine gulerat.

* *

79. Și-apoi foaie fir de linte
adă-ți pușor aminte
de-ale noastre dulci cuvinte
c-au ramas neisprăvite;
și noi puica de-om trăi
noi toate le-om izbăvi
și tot amîndoi om fi.

* *

80. Care joacă scuturat
nu gîndi că-i om curat
ci-i cu dracu-amestecat.

* *

81. Foaie verde mărgărint
bată-te crucea urît
la grea vreme m-ai pălit
cînd eram mai năcăjit;
de te-ar bate și pe tine
cum m-au bătut și pe mine

1) Singeapu era măsură ce cuprinde 50 dramuri; i se zicea și jumătate litră

Ş-apoi foae trei masline.

* *

82. Frunză verde trei masline
cînd iubeam eū la copile
eram flecăuaş cu fire ;
iar de cînd iubesc neveste
musteaţa mă mbătrîneşte
barba esă fără veste

* *

83. Foae verde lemn agud
măi barbate bărbătuţ
lasă-mă să-mi ţin drăguţ,
drăguţ dacă mi-oîu ţinea
sfadă-n casă n-am avea ;
nu mă leşi să-mi ţin drăguţ
ia te-oîu face să n-auzi,
să n-auzi şi să nu vezi
ce ũ-oîu spune eū să crezi.

* *

84. Foae verde de una
însura-m-aş însura
tocmai hîdă n-aş lua,
aş lua din satu meu
şi zic fetele că-s rău,
aş lua din alte sate
cheltueală şi departe.

* *

85. Foae verde trei masline
hai fetiţa după mine
nu-ţi mai fie-aşa urît,
că nu-s lup să te minînc
nici urs să te mozolesc
ci-s voinic să te iubesc.

* *

86. Ş-apoi foae baraboiū
rîd vecinele de roî
că ni-î pînza lătunoî.

Foae verde fir de linte
că nici ele n-aū ce rîde
că ş-a lor ũ fir în dinte.

* *

87. Cîobanaş la oi am fost
fetele nu mă cunosc ;
iar la vară de-oîu măi fi
nici atîta nu m-or şti.

* *

88. Foae verde de duduū
trecuū valea şi-un pirău
la puica, sufletul meu.
Trecuū valea cea glodoasă
la puicuţa cea frumoasă
şi la pept cam răcoroasă.

* *

89. Ş-apoi foae de hemeū
slabă-î mintea la femeî,
da-î măi slabă la barbaţi
că umblă noaptea prin sat
ca zevoziî ceî turbaţi.

* *

90. Foae verde de-un agud
cîte puice am avut
numai una mi-am lasat
stricătica de varsat
şi cu haz la sărutat,
şi cu dulce la iubit,
şi de aceea am slăbit
şi tare-am îmbătrînit.

* *

91. Dragu-mi-i oia lae
 şi leliţa cea balae,
 dragu-mi-i oia creaţa
 şi leliţa cea isteată :
 cind îţi ved tîtele-n sîn
 picioarele nu mă ţin,
 cind îţi văd peptuţu tău

valeū mor sufletul meū.

—x—

92. Foaie verde trei lălele
 cine are ochi şi vede
 fată nu mă poate crede,
 că mi-i faţa ca huma
 şi inima ca tina.

M. Lupescu

ȚIGANII

Țiganul—această flintă înjosită, fără loc și fără pământ, fără nici un căpătâi, fără nici un Dumnezeu, trece în ochii poporului o ființă asemenea cu dobitoacele, ce n'are dreptul a se numi om. Țiganul se trage din blastamatul Ham nemernicul fiu al lui Noe, ce a cutezat a rîde de tată său. El este blestemat de tatal său Noe, ca el și urmașii săi să fie sluga, rîsul și batjocura lumii. El este blestemat și de Dumnezeu, căci jidovii l'au pus să facă piroanele cu care a pironit pe Domnul Christos, și el ca un blestemat a făcut mai multe cu unu. Țiganul este negru, căci așa e blestemat să fie, căci Ham văzînd pe tatăl său amețit de vin, l-a minjit cu baligă. Iată pentru ce crede poporul că așa este ursit țiganul a fi de rîs și fără căpătâi pe lume și negru ca coșul. El este blestemat de Dumnezeu să-l ardă para focului și aici și pe lumea cea-l-altă. Țiganul e frate cu dracu, de aceea e așa tare la frig, nu-l arde focu, nu-î e urît, etc. Tot ce intră prin mîna țiganului, devine spurcat și dacă voești să fii curat, de-o fi lucru de mîncare să-l lepezi, iar dacă o fi vr'un vas din care a băut țiganul apă sau alt-ceva, trebuie să speli vasul în nouă ape și să-l stropești cu sînta aghiasmă. Cu Țiganul nu e pomana, de aceea nu trebuie să-î dai nimic, dar îi dai ca n'ai ce te face, căci cere a dracului, de aci a rămas și vorba: „ești obraznic ca un Țigan,” „cei ca un Țigan,” „cei ca la ușa cortului.” Ingerul, pe care cade beleaua să fie dat țiganului la botez, stă 40 de pași departe de el, căci pute țiganu, și plînge mereu bietul inger de năpasta

ce a căzut pe el de a fi tovarăș țiganului. Când moare țiganu, Dumnezeu îi ia miru cel mare și botezu și îl bagă d'adreptu în iad. Din țigani nu se poate face popă nimeni doar numai când i-ar lua 9 pei după el. Asemenea trebuie ferit, d'a nu fi naș țiganului, căci când îi muri, țiganul îți iesă înainte și te trage la iad ca să te cinstească, crezînd că îți face bine.

Cu țiganu nu e păcat, poți sa-î faci ce voești. Toți țiganii nu plătesc cît un creștin. Și fiind-că țiganul este caraghios și a fost așa de umilit până mai acum câțiva ani, poporul a scos pe socoteala lui o mulțime de anecdote, cîntece, etc., cari de cari mai curaghioase.

Reproduc aci un cîntec popular, făcut pentru a rîde de țigani:

Plecă Țiganu la moară
c-o căruță ș-o epșoară
și epșoara era chioară.
bonc, țigane, bonc,
luate-ar dracu mort
cu cobză cu tot!
Sta țiganu'n cărucioară,
în mină c'o doinicioară,
cu apșoara de la moară
și p... de iapa chioară,
bonc, țigane, bonc,
luate-ar dracu mort
cu diblă cu tot!
Plecă țiganu la moară,
cu sacu cu grăuncioară.
Nu băga țigane-n coș
că te unfli în c..... și l....
bonc, țigane, bonc, etc.
Plecă țiganu la moară,

să-mi facă d-o colivioară,
c'a murit tat-so aseară,
colivioară de păsat,
că tat-so a răposat,
bonc, țigane, bonc, etc.
Plecă țiganu în sat,
la părintele proțap.
Bună ziuă părințele,
Luate-ar dracu, măi țigane.
Să-ți dau parințele un ort,
să-mi aștepti pe tata mort.
Ba să-mi dai un leu ș'un zlot
să-ți cetesc mortu de tot.
Bonc, țigane, bonc, etc.
Ba l-o lua dracu și mort,
n'a plătit un leu ș-un zlot
cînd era el viu, dar mort!
Bonc, țigane bonc, etc.

Iar cînd văd —mai ales copiii— cîte un țigan, îi strigă:
Cioară, coroîule, haepule, întăciunatul, spurcaciunea, diavole,
încornoratule, dihania, încrosmiatul, încărbunatul,
pângareo, împelițatul!.... Cioa rrrrrrr!.... Garrrrrr!....
Crau u u u!.... He a a a a a!.....

Țiganul, însă, are pieze bune, căci cînd te-î întălni cu el în drum, îți merge bine, și se împlinește gîndul.

Teodor Bălășel

Congrese și conferinți

CONGRESUL din CHICAGO

Cu prilejul expozițiunei din Chicago din anul 1893, va avea loc, în acel oraș, un congres de tradițiuni populare, patronat de cei mai însemnați folkloriști din lume. Programul cuprinde patru părți :

I. *Mituri și credinți tradiționale*, în care intră : Rămășițele vechilor mituri în Folklor, și înrîurirea lor asupra credințelor m. derne ; teoriile asupra originii miturilor ; rămășițele miturilor în istorie ; filozofia formațiunei miturilor ; facultatea de creațiune a miturilor ; miturile americane și locul lor relativ în Folklor ; mituri relative la forțele naturei ; mituri relative la ieroi și la animale ; raporturile între credințele tradiționale a negrilor americani și între miturile africane ; teorii despre spirite ; metempsihosa în Folklor.

II. *Literatura orală și muzica populară* : definițiunea literaturii orale ; formarea, compoziția și clasificarea poveștelor și legendelor ; tipuri de povești ; relațiunea între poveștile Indienilor, a Negrilor, a Mexicănilor și a celorlalte popoare indigene americane și între poveștele popoarelor europene ; dialecte, ziceri populare și efectul lor asupra limbei ; bibliografia Folklorului ; literatura rimată ; valoarea istorică a cîntecelor populare ; influența lor asupra patriotismului ; improvizația ; cîntece de muncă ; influența instrumentelor asupra cîntecelor ; variantele cîntecelor populare etc. ; filozofia literaturii proverbiale.

III. *Obiceiuri, instituții, rituri* : Istoria obiceiurilor și a instituțiilor ; influența ritului asupra religiunei și vice-versa ;

bibl

obiceiuri de ceremonii și însemnarea lor; influența obiceiurilor particulare asupra caracterului național; influența cliimei și a localității asupra obiceiurilor; obiceiuri juridice și raportul lor cu legile: ceremonii superstițioase în raport cu medicina și igiena; ceremonii indiene; rămășiți folklorice în ceremoniile moderne și în jocurile populare, totemism, caste, clanuri și triburi: obiceiuri matrimoniale și influența lor asupra societății; obiceiurile sociale și influența lor asupra societății; identitatea de obiceiuri și instituții la diferitele popoare.

IV. *Folklor artistic, emblematic și economic*: Divinități, obiecte cari servesc la cult; fetișe și amulete; obiecte în relațiune cu politica sau afacerile legale, embleme de comandament, embleme de servitute, embleme de stare socială, embleme de pace sau de războiu, embleme juridice, obiecte relative la viața civilă: îmbrăcăminte, ornamente și decorații, inele, medalii, icoane [imagerie] populare, jucării, vergi de fărâncătorie; instrumente de tortură; reprezentații iconografice de superstiții populare, etc.

Direcțiunea »Șezătoarii» fiind invitată a participa la acest congres, se pune la dispoziția celor interesați pentru orice informații. Cei ce voesc a se pune direct în comunicație cu Comitetul de organizațiune, să se adreseze președintelui aceluși comitet.

D. Fletcher S. Bassett, 5208 Kimbark Avenue, Chicago.

EXPOZIȚIA ARTELOR FEMEEȘTI

Uniunea centrală a artelor decorative din Paris, a organizat o Expoziție internațională, modernă și retrospectivă a artelor femeii, care s'a deschis în Palatul Industriei la 1 August st. n. și a durat patru luni. Direcțiunea «Șezătorii» a fost invitată a participa la această Expoziție, și D. Paul Sébillot, secretarul Societății tradițiunilor populare din Paris, și unul din cei mai neobosiți folkloriști, a ținut să fie și România reprezentată. Din nenorocire, invitația ni-a sosit abia cu vr'o 12 zile înainte de deschiderea Expoziției, așa în cât chiar obiectele ce s'ar fi putut

expune, nu ar fi avut destul timp să facă drumul până la Paris. Iată programul obiectelor cari au figurat.

I. *Costumul*: bonete de femei și de copile; pieptănături (coiffes et coiffures) a) populare sau vechi, b) purtând embleme de căsătorie, c) amulete, d) indicând starea socială, doliul sau văduvia, căsătoria, etc; colane (incingători) și corsete; a) colane de femei măritate, b) pentru lehuze, c) corsete rustice; calșavete (jarretières) a) de femei măritate, b) de forme singulare; încălțăminte (sabots) a) făcute daruri la căsătorie, b) purtând sculpturi; specimene de stofe fabricate la țară a) de cătră femei, b) pentru femei; icoane (images), desene, sculpturi, etc., reprezentând costume rustice femești.

II. *Juveleruri*: brațele rustice făcute din scoici, brațele amuletice. Inele de logodnă, de căsătorie, de amintire, amuletice. Broșe și cercei. Salbe cu embleme, de scoici. Bolduri (ace) pentru cap, pentru corsaj.

III. *Gospodării și meșteșuguri*: § 1 tipare pentru unt (ornate). Scaune cu trei picioare [trépieds] pentru mulș vacile. Scaunele ornate (escabeaux). Cutii pentru sare ornate. Piulițe (mortiers à sel) cu sculpturi. Foale (soufflets) ornate. «Chauferettes avec ornements.» Lucruri pentru călcat (în faianță, etc.) Olărie fabricată de femei. § 2. Andrele (affiquets, aiguilles à tricoter). Maiu (battoir) de care se slujesc femeile la spălat. Foarfece. Rîșchitori. Cața. Furcă de tors. Virtelniță. Păpuși. Panerașe.

IV. *Scule pentru găteală* (ustensiles de toilette): Pieptene, oglindă.

V. *Scule și bibelouri în raport cu obiceiurile*.

VI. *Gravuri înfățișând obiceiuri în cari femeile joacă un rol*: botezuri, nunți, jocuri de copil, meșteșuguri ie-meești, ocupații speciale femeilor.

După cum se vede din acest program, românii ar fi avut frumoase lucruri de expus. Să sperăm că măcar de acum înainte vom pune mai mult interes pentru ceace ne privește și că în curînd vom putea să avem norocul să

videm adunate la un loc toate obiectele cari alcătuiesc arta poporului nostru.

A. G.

Proverbe și zicători

1. Nu îmbla cu mîța'n sac că i să văd unghiile.
2. Îi șiret ca oaia cea cu jug.
3. Mîncarea de demineață și însuratu de tînăr, nici o dată nu strică.
4. Ș'o mîncat lumînarea cu tot cu feștilă.
5. A pățit cinstea mîțai la oala cu smîntînă.
6. A feștelit bățu de amîndoauă capetele.
7. Un nebun aruncă o piatră'n baltă, și zece cumiți să năcăjesc s'o scoată.
8. Om bun ca pînea cea de grîu.
9. Îi om de zahar.
10. Îi să-l lipești la rană.
11. Capra se'npute și oaia trage rușine.
12. O vacă bajocurită într'o cireadă, feștelește pe toate celelalte.
13. Îi ține sațiu ca și calului, care după ce trece drumu iar flămînzește.
14. Nu bea apă multă, că-î face broască'n pîntece.
15. Păhăruțu-i cît un cuiu, cînd îl puî la gură nu-î.
16. Pe din față te linge, pe din dos te frige.
17. Nici n'am frică de Tunică, de Nichita nici atîta.
18. Nu caut în cinstea cînelui, caut a cui e cînele.
19. Am mîncat cît un Turc de cei saraci.
20. Doară nu dau Turcii.
21. Cine mă vede cu'n ochiu, eu îl văd cu doi; cine nu, eu nici atîta.
22. Nedejdea pe fugă, cetatea la tufă.
23. Fuga-i rușinoasă, da-î sănătoasă.
24. Îs deprins cu nevoile, ca țiganu cu scînteile.
25. Copilu pîn nu plînge, măsă nu-î dă țîța.

X Nici un om peșă de Turcă

26. Fie-care ştie unde-l strînge ciubota.
27. Tot îi mai aproape cămeşa de cît sumanu.
28. Din ţîntar (se) face armasar. *facu-m*
29. C'o minciună boerească, încungurî ţara ungurească.
30. Uşor îi a zice plăcinte, da mult îi pîn se fac.
31. La aşa cap, aşa căciulă.
32. Are cap de jidan.
33. Are cap de gîscă.
34. Capu lui a mai fost la o ciotă de răchită.
35. A mai fost unu^{ta}aşa ca dînsu voinic, l-a calcat un boboc pe cap şi a murit.
36. Şi a mînca încă-î greu, că dacă nu-î mesteca, te frigî.
37. Îi intr'o ureche.
38. Îi numa'ntr'o doagă.
39. Îmblă tot cu gărgăuni în cap.
40. Cumintele făgăduşte, prostu trage nedejde.
41. Hai cumătră cum a fi, că cumătru n'a mai şti.
42. Domnule cu'n boū de funie. să fii cu doi Ț-ași zice bade.
43. Cîte ştie satu, nu mai ştie barbatu.
44. Tacî barbate! crede ce-ți spun eu, nu crede ce-ți spun alții.
45. Fie-care trage jar la oala lui.
46. Își trage spuză pe turta lui.
47. Pîn nu-î gusta amarū, nu ştii ce-i dulcele.
48. Se poate se îmble cu miere prin mînă și să nu-și lingă degetele?
49. Capra, macar că i să vede ruşinea, da tot şede cu coada bîrligată.
50. Limba să vinde mai bine la tîrg.
51. Cînd Ți-î gura amară, atunci se caută cine Ț-o îndulceşte, c'apoi cînd îi dulce orî și cine o sărută.
52. Nicî o dată să nu dai vrabia din mînă, pe cioara din par.
53. Dacă s'ar teme omu de vrăbiū, n'ar mai samana malaiū mărunţel.
54. Geaba vii, geaba te duci, geaba rupi cele opinci. *niste papuci*
55. Îi destul o botă bună, la un car de oale.

56. Dacă nu-i noroc și parte, geaba te mai scolî de noapte.

57. De cît îi pune la un gard uscat propele verzi de stejar, mai bine taie-le și le pune pe foc.

58. Nevoia te duce pe unde nu ți-i voia.

59. Nevoia vinde, nevoia cumpără.

60. Ochiul văd, inima cere, dacă nu-i nici o putere!

61. Cel tînăr crede cîte cioare sboară toate se minîncă.

62. Omu cade dintr'un copac și tot mai stă o leacă.

63. Nu se ieșu doaă pîei de pe-un boș.

64. Multe am tras și nu m'am ras, nici de asta nu m-oi tunde.

65. Capu să fie sănătos; belelele curg gîrlă.

66. Cînele bate, vîntu duce.

67. Apa, vîntu și gura lumii n'o poți opri.

68. Ferească Dumnezeu de gura satului.

69. Calu bătrîn nu se mai învață a merge la îmblet.

70. Calu unde te trîntește, acolo bate-l.

71. Vezi gozu din ochiu altuia și nu vezi bîrna din ochiu tău.

72. Întăi judecă-te pe tine ș'apoi judecă pe altu.

73. Bate apa'n piuă.

74. Bate apa să s'aleagă unt.

75. Barbatu multe zice, da femeia la dos le duce.

76. Calu și femeia se n'o dai pe mîna altuia.

77. Cînele care bate nu mușcă furiș.

78. Să te ferească Dumnezeu de omu spîn și roș.

79. Ce'i căciulă, nu-i tulpan, căciula poate se cadă și'n glod, și-o ia și-o scutură și-i tot căciulă,—da tulpanu cînd a cădea, apoi îi rău.

80. Ferește-mă Doamne de prietenî, că de dușmanî știu eș să mă păzesc.

81. Apa trage la matcă și omu la teapă.

82. Tot țiganu îș laudă calu. (liber)

83. Din coadă de cîne, nu mai faci sită de matasă.

84. Să manînce ca cîinii prin gard.

85. Sîngele apă nu se face.

86. Inprumutu se dă cu vîrv și îndesat.

87. Mămăligă de rișniță, pește de undiță, brinză n'avem, păpușoi cumpăram, brava gospodari s'ntem.
88. Femeia nebătută, îi ca și calu nesăcelat. *ca marea bătău*
89. Dacă-i mai ști de toate, îmbătrinești fără vreme.
90. Așchia nu sare departe de trunchiu.
91. De departe-i trandafir și de aproape borș cu știr. *(x)*
92. Bate feru cât îi cald.
93. Femeia și cînele să nu crezi.
94. Barbatu și calu să nu-l crezi, cînd îți pare că merge mai bine, tocma atunci te trîntește.
95. Nu știu, acum se fac (păduchi) ori nu mai încap.
96. Nu-s rari, da-s mari (păduchi).
97. Nu-i frumos cea ce-i frumos, și-i frumos cea ce-i plăcut. *Nu-i fr. ce-i fr. da-i fr. ce-lu-plau mie*
98. Nu-i frumoasă, da-i hăzoasă.

Auzite în mai multe localități

S. Mihăilescu

SFÎRȘITUL LUMII

(Credință populară)

Pină se va mîntui lumea, mai este o mie opt sute și..... de ani; atunci din cauza unei secete mari, va fi o foamete îngrozitoare, cînd însuși copilul va țipa în pîntecele mamei sale; mîncarea și băutura vor lipsi aproape cu totul; în acel timp de nevoe va apărea Antihirs umblind cu un car închis, în care va zice că este pine, însă înăuntru nu va fi de cît putregaiuri de arbori; și cu alt car în care va fi un poloboc ud pe din afară și sec înăuntru, și va începe să amăgească lumea, zicîndu-le: veniți la mine, căci eu sunt mai bun ca Dumnezeu, fiind-că el vă pedepsește cu foamete și cu sete pe cînd eu vă dau și pine și apă numai să vă supuneți mie. Lumea va alerga cu mulțimea la el numai să capete pine și apă; atunci el îi va trimete să-și eie singuri, și vor vedea că au fost amăgiți, găsind putregaiu

*(x) de departe, calu-n, bate;
de aproape, ochi-n, seavate.*

în loc de pîne, și apă din poloboc nu va curge, și așa Antihîrs va cutreera pămîntul, înșelînd popoarele, pînă va ajunge la Țarigrad, unde vor eși înaintea lui sfîntul Enoh, sfîntul Ilie și sfîntul Mina, cari sînt cu trupurile în cer și vor căuta să oprească pe Antihîrs zicîndu-i. „Ce umbli necuratule cu minciunile tale și înșeli lumea, du-te din naintea noastră în focul cel nestîns, unde îți este dat ție să locuiești și scapă lumea de amăgirile tale.. La aceste cuvinte Antihîrs se va înfuria, va scoate sabia și va tăia capetele sfinților ; sîngele va curge și va inunda pămîntul pînă în peptul calului ; pămîntul se va aprinde și va arde pînă la o adîncime de nouă coți. Dumnezeu va trimite după aceasta un vînt groznic, care va lua coada bouului și o va îndoi pe spate, așa va fi de mare și va spulbera cenușa pămîntului și o va duce în fundul mărilor, și mările se vor nărui; în urmă va da o ploae grozavă, care va spala pămîntul și unde crește urzica, va crește portocalul, și în locul bozului, va crește chiparosul. După aceasta să va scula Rusul din țara Rusească, va merge și va cuprinde Țarigradul și atunci va fi o adevărată turmă și un păstor.

Perieni (Tutova)

G. Popescu

După nuntă

În sara zilei de cununie, se face masa cea mare ; cînd se închină paharele, vornicul zice:

Să trăiți jupîne mire
la mulți ani cu fericire,
să-ți dăruească Dumnezeu coronă Crăească
și știmă împărătească ;
să-ți dăruiască milostivul Dumnezeu
putera lui Samson
și mintea lui Solomon,
cu fi și fete să te îmulțești
și în bucuria lui Avram prorocul

cînd a luat toeag de 12 ani uscat în mină
ş'o inverzit neavînd rădăcină.

Acea bucurie să aveți şi D-voastră jupîne Mire,
să curgă în casa D-v. griu şi untu-de-lemn
multu cu multu

cum curge Prutu

şi Prutu da în dunărea

şi Dunărea în Marea

şi stărşit nu mai are

Aşa şi din casa D-voastră să nu se mai sfîrşească.

În sunetul cobzei şi vioarei, în ciocănitul paharilor şi urarea nuntaşilor, trece această noapte a runţii; pe feţele tuturor stă zugrăvită bucuria şi dacă mirele ş'a luat mireasă după inima sa, acum el de sigur este mult mai fericit de cît toţi împaraţii pămîntului.

Paşcani (Sueava)

M. Busuioc

BIBLIOGRAFIE

Lazăr Şăineanu. Istoria filologiei române, studii critice, cu o prefaţă de B. P. Hasdeu. (Bucureşti, Socec, 1892. 5 lei). XVI şi 455 p. în 16.º

Cu o competenţă recunoscută deja, D. Şăineanu ni în-tăreştează toată starea filologiei noastre. După ce ni arată cari sînt părerile linguiştilor din occident despre originea şi natura limbei şi a naţiunii romine, limbă pe care unii o confundau cu cea chineză, şi după ce ni vorbeşte de poliglotii romîni, ni arată cum se învăţa gramatica în epoca lanarioţilor (1711—1812). D. Şăineanu dă dovezi pentru a spulbera afirmaţiunile celor după ideea cărora, epoca lanarioţilor reprezintă o mare mişcare intelectuală în ţările romîneşti. Cu multă dreptate întrebă d. Ş.: »unde este opera literară sau ştiinţifică, filologică sau istorică prin cari se vor fi ilustrat *celebrităţile erudite ale grecilor, somităţile lor stiinţifice?*» Şi acea operă, nu are existenţă. - Mai

departe, scoate în relief pe cei doi gramatici munteni: Ienăchiță Văcărescu și Iordachi Golescu: ni vorbește despre școala etimologică ardeleană sau curentul latinist, despre tendința italianistă (Rădulescu) și școala fonetică bucovineanu (Pumnul). După ce face o privire critică asupra lexicografiei române, și după un frumos studiu despre elementele române în limbile străine, tratează despre starea actuală a filologiei române, capitol de mare însemnătate în care se arată adine cunoșcător. Partea care ne interesează pe noi în special, Folklorul, o tratează d. Ș. cu tot interesul care-l merită. Ar trebui să cităm toate cele 46 pagini concise, în care apreciază cu mult destoinicie tot, dar tot ce s'a scris pînă acuma în domeniul cel vast al folklorului la noi în țară, pentru a da o idee despre această conștiincioasă lucrare. Cartea e scrisă într'un stil limpede și atrăgător și poate fi citită, cu ușurință și cu mult folos, de ori ce om cult, fără de a fi specialist în filologie.

A. G.

Periodice și jurnale

Gazeta Săteanului (R. Sarat), an. IX, No. 11 și 12 (Iuliu 1892) publică 6 cintece populare din Moldova și o poveste: »ulciorul nu merge de multe ori la apă că să întoarce odată fără toartă,» de *Elena D. O. Sevastos*; No. 13 și 14 (August): 3 cintece și o poveste: »Tălhar pe tălhar nu-l fura,» de aceeaș; No. 15 și 16 (Septembre): 4 cintece de aceeaș.

Lumină pentru toți (București), An. VII, No. 10, D. *Bălășel de la Ștefănești* publică o baladă »Voinicul și Corbiș,» iar d. P. Dulfu, publică: »nemulțumitorului i să ia darul; poveste populară.» E o versificare ușoară, fără nici o importanța pentru folklor.

Revue des traditions populaires. t. VII, No. 8-9 (August Septembre 1892) publică: *Devinettes populaires roumaines* par Arthur Gorovei (O colecție de cimilituri românești, traduse în franțuzește).